

Nicolae Sfetcu

**ÎNȚELES, SENS ȘI REFERINȚĂ
ÎN FILOSOFIA LIMBAJULUI
ȘI LOGICA FILOSOFICĂ**

MultiMedia Publishing

Înțeles, sens și referință în filosofia limbajului și logica filosofică

Nicolae Sfetcu

Publicat de MultiMedia Publishing

Copyright 2019 Nicolae Sfetcu

PREVIZUALIZARE CARTE

Nicio parte a acestei cărți nu poate fi reprodusă sau stocată într-un sistem electronic sau transmisă sub nicio formă sau prin orice mijloace electronice, mecanice, prin fotocopiere, prin înregistrare sau prin alte mijloace, fără permisiunea expresă scrisă a autorului.

Publicat de MultiMedia Publishing, Drobeta Turnu Severin, 2019,
www.setthings.com/editura

ISBN:

DECLINARE DE RESPONSABILITATE: Având în vedere posibilitatea existenței erorii umane sau modificării conceptelor științifice, nici autorul, nici editorul și nicio altă parte implicată în pregătirea sau publicarea lucrării curente nu pot garanta în totalitate că toate aspectele sunt corecte, complete sau actuale, și își declină orice responsabilitate pentru orice eroare ori omisiune sau pentru rezultatele obținute din folosirea informațiilor conținute de această lucrare.

Cu excepția cazurilor specificate în această carte, nici autorul sau editorul, nici alți autori, contribuabili sau alți reprezentanți nu vor fi răspunzători pentru daunele rezultate din sau în legătură cu utilizarea acestei cărți. Aceasta este o declinare cuprinzătoare a răspunderii care se aplică tuturor daunelor de orice fel, incluzând (fără limitare) compensatorii; daune directe, indirecte sau consecvente, inclusiv pentru terțe părți.

Înțelegeți că această carte nu intenționează să înlocuiască consultarea cu un profesionist educațional, juridic sau financiar licențiat. Înainte de a o utiliza în orice mod, vă recomandăm să consultați un profesionist licențiat pentru a vă asigura că faceți ceea ce este mai bine pentru dvs.

Această carte oferă conținut referitor la subiecte educaționale. Utilizarea ei implică acceptarea acestei declinări de responsabilitate.

1. Filosofia limbajului

Filosofia limbajului explorează relația dintre limbă și realitate, în special filosofia problemelor de studiu lingvistic care nu pot fi abordate de alte domenii, cum ar fi lingvistica sau psihologia. Subiecte majore în filosofia limbajului includ natura sensului, intenționalitatea, referința, constituirea propozițiilor, conceptelor, învățării și gândirii.

Subiectul care a primit cea mai mare atenție în filosofia limbajului a fost *natura* sensului, pentru a explica ce înseamnă "înțelesul" și ce înțelegem când vorbim despre semnificație. În acest domeniu, aspectele includ: natura sinonimiei, originile semnificației în sine și aprecierea înțelesului nostru. Un alt proiect de interes special pentru filozofii limbajului este investigarea compoziției sau întrebarea despre modul în care unitățile semnificative ale limbajului sunt compuse din părți semnificative mai mici și modul în care sensul întregului derivă din semnificația părților sale.

În al doilea rând, acest domeniu de studiu urmărește să înțeleagă mai bine ce fac vorbitorii și ascultătorii cu limba în comunicare și cum este folosită în societate. Interesele specifice includ subiectele de învățare a limbilor, crearea de limbi și acte de vorbire.

În al treilea rând, este investigată problema legăturii dintre limbă și minte, atât a vorbitorului cât și a interpretului. De interes special sunt temele pentru traducerea cu succes a cuvintelor și a conceptelor în echivalentele lor într-o altă limbă.

În cele din urmă, filozofii limbajului investighează modul în care limbajul și semnificația se referă la adevăr și la realitatea la care se face referire. Ei tind să fie mai puțin interesați de care fraze sunt de fapt adevărate, și mai mult în ce fel de sensuri pot fi adevărate sau false. Un filozof al limbajului orientat spre adevăr ar putea să se întrebe dacă o propoziție fără sens poate fi adevărată sau falsă sau dacă propozițiile pot sau nu să exprime propoziții despre lucruri care nu există, mai degrabă decât modul în care sunt folosite propozițiile.

1.1 Istorie

Filosofia antică

În Occident, cercetarea limbii se întinde până în secolul al V-lea î.e.n. cu Socrate, Plato, Aristotel și stoicii. Atât în India, cât și în Grecia, speculațiile lingvistice au precedat apariția tradițiilor gramaticale de descriere sistematică a limbajului, care a apărut în jurul secolului al V-lea î.e.n. în India și în jurul secolului al III-lea î.e.n. în Grecia.

În dialogul *Cratylus*, Platon a analizat întrebarea dacă numele lucrurilor au fost determinate prin convenție sau prin natură. El a criticat convenționalismul pentru că a dus la consecința bizară că orice poate fi convențional denumit de orice nume. Prin urmare, nu poate explica aplicarea corectă sau incorectă a unui nume. El a susținut că există o corectitudine naturală pentru nume. Pentru a face acest lucru, el a subliniat că cuvintele compuse și frazele au o gamă de corectitudine. El a susținut, de asemenea, că

numele primitive aveau o corectitudine naturală, deoarece fiecare fonem reprezenta idei sau sentimente de bază. De exemplu, pentru Platon, litera l și sunetul acesteia au reprezentat ideea de moliciune. Cu toate acestea, până la sfârșitul *Cronicului*, a recunoscut că au fost implicate și anumite convenții sociale și că au existat greșeli în ideea că fonemele aveau sensuri individuale.

Aristotel s-a interesat de problemele legate de logică, categorii și creație. El a separat toate lucrurile în categorii de specii și genuri. El a crezut că sensul unui predicat a fost stabilit printr-o abstractizare a asemănărilor dintre diferitele lucruri individuale. Această teorie a devenit mai târziu numită *nominalism*. Totuși, din moment ce Aristotel a făcut ca aceste asemănări să fie constituite de un caracter comun real al formei, el este adesea considerat un susținător al "realismului moderat".

Filosofii stoici au contribuit în mod semnificativ la analiza gramaticii, făcând distincție între cinci părți ale cuvântului: substantive, verbe, apelative (nume sau epitete), conjuncții și articole. Ei au dezvoltat, de asemenea, o doctrină sofisticată a *lektón* asociată cu fiecare semn al unei limbi, dar distinctă atât de semnul însuși, cât și de obiectul la care se referă. Acest *lektón* a fost semnificația (sau sensul) fiecărui termen. *Lektón* complet al unei sentințe este ceea ce noi am numi acum propoziția. Numai propozițiile au fost considerate "purtătoare de adevăr" sau "vehicule cu adevărat" (adică ar putea fi numite adevărate sau false), în timp ce sentințele erau pur și simplu vehiculele lor de exprimare. Diferite *lektá* ar putea exprima lucruri pe lângă propoziții, cum ar fi comenzi, întrebări și exclamații.

Filosofia medievală

Filosofii medievali erau foarte interesați de subtilitățile limbii și de utilizarea lor. Pentru mulți scolastici, acest interes a fost provocat de necesitatea traducerii textelor grecești în latină. În perioada medievală au existat câțiva filozofi de limbă străluciți. Potrivit lui Peter J. King, (deși acest lucru a fost contestat), Peter Abelard a anticipat ideile moderne de *sens și referință*. De asemenea, *Summa Logicae* a lui William de Ockham a prezentat una dintre primele propuneri serioase pentru codificarea unui limbaj mental.

Scolasticii perioadei medievale înalte, cum ar fi Ockham și John Duns Scotus, consideră că logica este o *scientia sermocinalis* (știința limbii). Rezultatul studiilor lor a fost elaborarea noțiunilor lingvistico-filosofice, a căror complexitate și subtilitate a devenit recent apreciată. Multe dintre cele mai interesante probleme ale filosofiei moderne a limbajului au fost anticipate de gânditorii medievali. Fenomenele de vagitate și ambiguitate au fost analizate intens, ceea ce a condus la un interes tot mai mare în problemele legate de utilizarea cuvintelor *sincategorematic* precum *și*, *sau*, *nu*, *dacă* și *fiecare*. Studiul cuvintelor (sau *termenilor*) *categorematic* și al proprietăților lor a fost, de asemenea, dezvoltat foarte mult. Una dintre evoluțiile majore ale scolasticii în acest domeniu a fost doctrina *suppositio*. *Suppositio* a unui termen este interpretarea dată acestuia într-un context specific. Poate fi *corect* sau *incorect* (ca atunci când este folosit în metaforă, metonime și alte figuri de vorbire). Un *suppositio* corect, la rândul său, poate fi formal sau material în mod corespunzător atunci când se referă la referentul său obișnuit non-lingvistic (ca în "Charles este un om") sau la el însuși ca entitate

lingvistică (ca în "Charles are șapte litere"). O astfel de schemă de clasificare este precursorul distincțiilor moderne între utilizare și mențiune, și între limbă și metalimbaj.

Există o tradiție numită gramatica speculativă care a existat între secolele 11 și 13. Liderii învățați au inclus, printre alții, pe Martin de Dace și Thomas de Erfurth.

Filosofia modernă

Lingviștii din perioadele renașcentistă și barocă, precum Johannes Goropius Becanus, Athanasius Kircher și John Wilkins, au fost îndrăgostiți de ideea unui limbaj filozofic care inversa confuzia limbilor, influențați de descoperirea treptată a personajelor chinezești și a hieroglificelor egiptene (*Hieroglifica*). Acest gând s-a dezvoltat în paralel cu ideea că ar putea exista un limbaj universal al muzicii.

.....

2. Înțeles

În filosofia limbajului, natura **înțelesului**, definirea, elementele și tipurile sale, a fost discutată de filozofii Aristotel, Augustin și Aquinas. Potrivit acestora, "înțelesul este o relație între două feluri de lucruri: *semne* și feluri de lucruri pe care le *înțeleg* (intenționează, exprimă sau semnifică)". Un termen în relația de înțeles cauzează în mod necesar altceva în minte. Cu alte cuvinte: "un semn este definit ca o entitate care indică o altă entitate unui agent pentru un anumit scop". După cum afirmă Augustin, un semn este "ceva care se arată simțurilor și altceva decât el însuși minții" (*Signum est quod se signe et les praeter aliquid animo ostendit, De dial.*, 1975, 86).

Tipurile de înțelesuri variază în funcție de tipurile lucrului care este reprezentat. Și anume:

1. Există lucruri în lume, care ar putea avea înțeles;
2. Există lucruri în lume care sunt, de asemenea, semne ale altor lucruri în lume și astfel sunt întotdeauna cu înțeles (adică semne naturale ale lumii fizice și ale ideilor din minte);
3. Există lucruri care au întotdeauna în mod necesar înțeles, cum ar fi cuvintele și alte simboluri nonverbale.

Toate anchetele ulterioare subliniază anumite perspective specifice în cadrul general AAA.

Principalele poziții contemporane despre înțeles se găsesc în următoarele definiții parțiale ale înțelesului:

- *Teorii psihologice*, epuizate prin noțiunile de gândire, intenție sau înțelegere;
- *Teorii logice*, care implică noțiuni precum intenția, conținutul cognitiv, sau sensul, împreună cu extensia, referința sau denotarea;

- Mesaj, conținut, informații sau comunicare;
- Condiții de adevăr;
- Utilizarea și instrucțiunile de utilizare; și
- Măsurarea, calculul sau operarea.

2.1 Adevăr și înțeles

Evaluarea înțelesului în funcție de fiecare dintre cele cinci teorii majore substantive ale înțelesului și adevărului este prezentată mai jos. Întrebarea a ceea ce reprezintă o bază adecvată pentru a decide modul în care pot fi considerate în mod corespunzător cuvinte, simboluri, idei și convingeri care denotă cu adevărat înțelesul, fie că este vorba de o singură persoană sau de o întreagă societate, este tratată de cele cinci teorii fundamentale enumerate mai jos. Fiecare teorie a înțelesului, evaluată de aceste teorii corespunzătoare ale adevărului, este în continuare cercetată de cercetătorii individuali care susțin fiecare dintre teoriile respective ale adevărului și ale înțelesului.

Atât teoriile hibride ale înțelesului cât și teoriile alternative ale înțelesului și ale adevărului au fost, de asemenea, cercetate și supuse unei evaluări suplimentare în funcție de meritele lor respective și relative.

Teorii majore ale înțelesului

Teoria corespondenței

Teoriile de corespondență subliniază că credințele adevărate și adevăratele afirmații de înțelesului corespund cu starea reală și că înțelesurile asociate trebuie să fie în acord cu aceste convingeri și declarații. Acest tip de teorie subliniază o relație între gânduri sau declarații, pe de o parte, și lucruri sau obiecte, pe de altă parte. Este un model tradițional ce își trasează originile în rândul filozofilor greci antici precum Socrate, Platon și Aristotel. Această clasă de teorii susține că adevărul sau falsitatea unei reprezentări este determinată, în principiu, în întregime de modul în care se referă la "lucruri", prin faptul că descrie cu exactitate acele "lucruri". Un exemplu de teorie a corespondenței este declarația filosofului/teologului din secolul al XIII-lea, Thomas Aquinas: *Veritas est adaequatio rei et intellectus* ("Adevărul este ecuația [sau adecvația] lucrurilor și intelectului"), o afirmație pe care Aquinas a atribuit-o neoplatonistului Isaac Israelieni din secolului al IX-lea. Aquinas a reafirmat teoria ca: "O judecată se spune că este adevărată atunci când este conformă cu realitatea externă".

Teoria corespondenței se bazează în mare măsură pe presupunerea că adevărul și înțelesul sunt o chestiune de copiere exactă a ceea ce este cunoscut ca "realitate obiectivă" și apoi reprezentarea ei în gânduri, cuvinte și alte simboluri. Mulți teoreticieni moderni au declarat că acest ideal nu poate fi realizat fără a analiza factori suplimentari. De exemplu, limba joacă un rol prin faptul că toate limbile au cuvinte care să reprezinte concepte care sunt practic nedefinite în alte limbi. Cuvântul german *Zeitgeist* este un astfel de exemplu: cel care vorbește sau înțelege limba poate "să știe" ce înseamnă, dar orice traducere a cuvântului aparent nu reușește să surprindă cu exactitate sensul său

complet (aceasta este o problemă pentru multe cuvinte abstracte, derivate în limbi aglutinative). Astfel, unele cuvinte adaugă un parametru suplimentar la construirea unui predicat corect al adevărului. Printre filozofii care au luptat cu această problemă este Alfred Tarski.

Teoria coerenței

Pentru teoriile de coerență în general, evaluarea înțelesului și a adevărului necesită o potrivire adecvată a elementelor într-un sistem întreg. Foarte adesea, totuși, coerența este considerată a implica ceva mai mult decât consistența logică simplă; de multe ori există o cerință ca propunerile dintr-un sistem coerent să ofere un sprijin mutual inferențial reciproc. De exemplu, completitudinea și complexitatea setului de concepte care stau la baza unui set de concepte este un factor critic în aprecierea valabilității și utilității unui sistem coerent. O teorie omniprezentă a teoriilor de coerență este ideea că adevărul este în primul rând proprietatea întregului sistem de propoziții și poate fi atribuit propozițiilor individuale numai în funcție de coerența lor cu întregul. Printre asortimentul de perspective considerate în mod obișnuit drept teorie a coerenței, teoreticienii diferă în ceea ce privește întrebarea dacă coerența implică multe posibile adevărate sisteme de gândire sau doar un singur sistem absolut.

Unele variante ale teoriei coerenței sunt considerate a descrie proprietățile esențiale și intrinseci ale sistemelor formale în logică și matematică. Cu toate acestea, pentru raționamentele formale este suficient să contemple sisteme axiomatic independente și uneori contradictorii reciproc, de exemplu diferitele geometrii alternative. În ansamblu, teoriile de coerență au fost respinse deoarece nu au fost justificate în aplicarea lor în alte domenii ale adevărului, mai ales în ceea ce privește afirmațiile despre lumea naturală, datele empirice în general, afirmațiile despre aspectele practice ale psihologiei și ale societății, de la celelalte teorii majore ale adevărului.

Teoriile de coerență s-au evidențiat în gândirea filozofilor raționaliști, în special Spinoza, Leibniz și G.W.F. Hegel, împreună cu filosoful britanic F.H. Bradley. Alte alternative pot fi găsite printre mai mulți susținători ai pozitivismului logic, în special Otto Neurath și Carl Hempel.

Teoria constructivistă

Constructivismul social susține că înțelesul și adevărul sunt construite de procese sociale, sunt specifice din punct de vedere istoric și cultural și că sunt parțial formate prin luptele de putere din cadrul unei comunități. Constructivismul vede toate cunoștințele noastre ca fiind "construite", deoarece nu reflectă nicio realitate externă "transcendentă" (precum o teorie pură a corespondenței). Mai degrabă, percepțiile despre adevăr sunt privite ca fiind contingente ale convenției, percepției umane și experienței sociale. Constructiviștii cred că reprezentările realității fizice și biologice, inclusiv rasa, sexualitatea și genul, sunt construite social.

Giambattista Vico a fost printre primii care a susținut că istoria și cultura, împreună cu înțelesurile lor, au fost dezvoltate de om. Orientarea epistemologică a lui Vico adună cele

mai diverse direcții și se desfășoară într-o singură axiomă - *verum ipsum factum* - "adevărul este construit". Hegel și Marx s-au numărat printre ceilalți promotori timpurii ai premisei că adevărul este sau poate fi construit social. Marx, la fel ca mulți teoreticieni critici care au urmat, nu a respins existența unui adevăr obiectiv, ci a distins între adevărata cunoaștere și cunoașterea distrusă prin putere sau ideologie. Pentru Marx, cunoașterea științifică și adevărată este "în acord cu înțelegerea dialectică a istoriei" și cunoașterea ideologică este "o expresie epifomenală a relației forțelor materiale într-un aranjament economic dat".

Teoria consensului

Teoria consensului susține că sensul și adevărul sunt tot ceea ce este convenit, sau în unele versiuni, ar putea ajunge să fie de acord, de către un anumit grup specificat. Un astfel de grup ar putea include toate ființele umane sau un subset al acestora constituit din mai multe persoane.

Printre avocații actuali ai teoriei consensului ca un cont util al conceptului de "adevăr" este filosoful Jürgen Habermas. Habermas susține că adevărul este ceea ce ar fi convenit într-o situație ideală de vorbire. Printre actualii critici puternici ai teoriei consensului se află și filozoful Nicholas Rescher.

Teoria pragmatică

Cele trei forme cele mai influente ale *teoriei pragmatice a adevărului* și a înțelesului au fost introduse la sfârșitul secolului al XX-lea de Charles Sanders Peirce, William James și John Dewey. Deși există diferențe mari în privința acestora și a altor susținători ai teoriei pragmatice, ei au în comun faptul că înțelesul și adevărul sunt verificate și confirmate de rezultatele punerii în practică a conceptelor.

Peirce definește adevărul după cum urmează: "Adevărul este cea concordanță a unei afirmații abstracte cu limita ideală spre care ancheta nesfârșită ar tinde să aducă credința științifică, care concordanță ar putea fi posedată de afirmația abstractă în virtutea confesiunii inexactității sale și a unilateralității, iar această confesiune este un ingredient esențial al adevărului ". Această afirmație subliniază opinia lui Peirce că ideile de armonizare, incompletitudine și partizanare, ceea ce el descrie în altă parte ca *falibilism* și "referire la viitor", sunt esențiale pentru o concepție corectă a înțelesului și a adevărului. Deși Peirce folosește cuvinte precum *concordanța* și *corespondența* pentru a descrie un aspect al relației pragmatice, el este destul de explicit în a spune că definițiile adevărului bazate pe simpla corespondență nu sunt decât definiții *nominale*, cărora le acordă un statut inferior față de definițiile *reale*.

Versiunea lui William James a teoriei pragmatice, în timp ce este complexă, este adesea rezumată prin afirmația sa că "'adevărul' este doar expedientul în modul nostru de gândire, așa cum 'drept' este doar expedientul în modul nostru de a ne comporta". Prin aceasta, James a vrut să spună că adevărul este o *calitate*, a cărei valoare este confirmată de eficacitatea sa atunci când se aplică concepte în practică (astfel spus, "pragmatic").

John Dewey, mai puțin pe larg decât James, dar mai cuprinzător decât Peirce, a susținut că ancheta, științifică, tehnică, sociologică, filosofică sau culturală, se auto-corectează în timp, dacă este prezentată în mod deschis pentru testare de către o comunitate de anchetatori pentru clarificarea, justificarea, rafinarea și/sau respingerea înțeleșurilor și a adevărilor propuse.

Deși nu este foarte cunoscută, o nouă variație a teoriei pragmatice a fost definită și exploatată cu succes din secolul al XX-lea. Definită și numită de William Ernest Hocking, această variație este cunoscută sub numele de "pragmatism negativ". În esență, ceea ce funcționează poate sau nu poate fi adevărat, dar ceea ce eșuează nu poate fi adevărat deoarece adevărul și semnificația lui întotdeauna funcționează. Ideile lui James și lui Dewey atribuie de asemenea înțeles și adevăr testelor repetate care sunt "autocorective" în timp.

Pragmatismul și pragmatismul negativ sunt, de asemenea, aliniate cu teoria coerenței adevărului prin faptul că orice testare nu trebuie izolată, ci mai degrabă încorporează cunoștințe din toate eforturile și experiența umană. Universul este un întreg și un sistem integrat, iar testarea trebuie să recunoască și să țină cont de diversitatea sa. După cum a spus Feynman, "... dacă nu este de acord cu experimentul, este greșit."

Teorii și comentarii asociate

Unii au afirmat că înțelesul nu este nimic altceva decât condițiile de adevăr pe care le implică. Pentru astfel de teorii, accentul se pune pe referirea la lucrurile reale din lume pentru a ține cont de semnificație, cu avertismentul că referința explică mai mult sau mai puțin cea mai mare parte (sau toate) semnificațiile în sine.

Logica și limbajul

Pozitivistii logici au susținut că înțelesul unei declarații a apărut din modul în care este verificată.

.....

3. Logica

Logica (din greaca antică: λογική, translit *logiké*), care inițial însemna "cuvântul" sau "ceea ce este vorbit" (dar care înseamnă "gândire" sau "rațiune"), presupune în general studiul sistematic al formei inferenței valide. O inferență validă este aceea în care există o relație specifică de susținere logică între ipotezele inferenței și concluzia ei. (În discursul obișnuit, inferențele pot fi exprimate prin cuvinte ca *prin urmare*, *rezultă*, *deci*, și așa mai departe.)

Nu există un acord universal cu privire la domeniul exact și la obiectul logicii, dar în mod tradițional a inclus clasificarea argumentelor, expunerea sistematică a "formei logice" comune tuturor argumentelor valabile, studiul inferențelor, inclusiv a erorilor, și studiul

semanticii, inclusiv al paradoxurilor. Din punct de vedere istoric, logica a fost studiată în filozofie (din cele mai vechi timpuri) și matematică (de la mijlocul anilor 1800), iar logica recentă este studiată în domeniul informaticii, lingvisticii, psihologiei și alte domenii.

Concepte

”Conform acestei prime și, într-un sens, sigura regulă a rațiunii, că pentru a învăța trebuie să dorești să înveți, și astfel dorind să nu fii mulțumit cu ceea ce deja înclini să gândești, urmează un corolar care merită să fie înscris pe fiecare zid al orașului filosofiei: Nu blocați calea investigației.”

- Charles Sanders Peirce, "*Prima regulă a logicii*"

Conceptul de formă logică este esențial pentru logică. Valabilitatea unui argument este determinată de forma sa logică, nu de conținutul său. Tradițional logica silogistică aristoteliană și logica simbolică modernă sunt exemple de logică formală.

- **Logica informală** este studiul argumentelor limbii naturale. Studiul erorilor logice este o ramură importantă a logicii informale. Deoarece în mare parte argumentul informal nu este strict vorbind deductiv, pe unele concepții de logică, logica informală nu este deloc logică.
- **Logica formală** este studiul inferenței cu conținut pur formal. O inferență posedă un *conținut pur formal* dacă poate fi exprimată ca o aplicare specifică a unei reguli complet abstracte, adică o regulă care nu se referă la niciun lucru sau proprietate specifice. Lucrările lui Aristotel conțin cel mai vechi studiu formal al logicii. Logica formală modernă urmează și se extinde pornind de la Aristotel. În multe definiții ale logicii, inferența logică și inferența cu conținut pur formal sunt aceleași. Aceasta nu face ca noțiunea de logică informală să fie goală, pentru că nicio logică formală nu captează toate nuanțele limbajului natural.
- **Logica simbolică** este studiul abstracțiilor simbolice care captează trăsăturile formale ale inferenței logice. Logica simbolică este deseori împărțită în două ramuri principale: logica propozițională și logica predicativă.
- **Logica matematică** este o extensie a logicii simbolice în alte domenii, în special studiul teoriei modelului, teoria probelor, teoria seturilor și teoria recursivă.

Dar concordanța asupra logicii a rămas evazivă și, deși domeniul logicii universale a studiat structura comună a logicii, în 2007 Mossakowski et al. a comentat că "este jenant că nu există o definiție oficială larg acceptată a 'unei logici'".

Forma logică

Logica este în general considerată ca fiind formală atunci când analizează și reprezintă *forma* oricărui tip de argument valid. Forma unui argument este afișată prin reprezentarea propozițiilor sale în gramatica formală și simbolismul unei limbi logice pentru a face conținutul său utilizabil în inferență formală. Strict vorbind, formalizarea înseamnă pur și simplu traducerea propozițiilor în limbajul logicii.

Aceasta este realizată arătând *forma logică* a argumentului. Este necesară deoarece propozițiile indicative ale limbajului obișnuit arată o varietate considerabilă de forme și complexități care fac utilizarea lor în inferență nepractică. Este nevoie, în primul rând, să ignorăm acele trăsături gramaticale irelevante pentru logică (cum ar fi genul și declenția, dacă argumentul este în latină), înlocuind conjuncțiile irelevante pentru logică (cum ar fi "dar") cu conjuncții logice precum "și", și înlocuind ambiguitatea, sau expresiile logice alternative ("oricare", "fiecare", etc.) cu expresii de tip standard (cum ar fi "tot" sau cuantificatorul universal \forall).

În al doilea rând, anumite părți ale propoziției trebuie înlocuite cu litere schematice. Astfel, de exemplu, expresia "toate P-urile sunt Q-uri" arată forma logică comună a propozițiilor "toți oamenii sunt muritori", "toate pisicile sunt carnivore", "toți grecii sunt filozofi" și așa mai departe. Schema poate fi condensată suplimentar în formula $A(P,Q)$, unde litera A indică judecata 'toate - sunt -'.

Importanța formei a fost recunoscută din cele mai vechi timpuri. Aristotel folosește litere variabile pentru a reprezenta concluzii valide în *Prior Analytics*, făcând pe Jan Łukasiewicz să spună că introducerea variabilelor a fost "una dintre cele mai mari invenții ale lui Aristotel". Potrivit urmașilor lui Aristotel (cum ar fi Ammonius), numai principiile logice enunțate în termeni schematici aparțin logicii, nu cele date în termeni concreți. Termenii concreți "om", "mortal" etc., sunt analogi cu valorile de substituție ale substituenților schematici P, Q, R , care au fost numiți "materia" (greacă *hyle*) inferenței.

Există o mare diferență între tipurile de formule văzute în logica termenului tradițional și calculul predicat care reprezintă avansul fundamental al logicii moderne. Formula $A(P,Q)$ (toate P-urile sunt Q-uri) logicii tradiționale corespunde cu formula mai complexă în predicate logice, implicând conexiunile logice pentru cuantificare universală și implicare mai degrabă decât doar litera predicată A și folosind argumente variabile $P(x)$, unde logica tradițională folosește doar termenul litera P . Odată cu complexitatea vine și puterea, iar apariția calculului predicat a inaugurat dezvoltarea revoluționară a subiectului.

Semantică

Valabilitatea unui argument depinde de semnificația sau semantica propozițiilor care o compun.

Organon a lui Aristotel, în special *Despre interpretare*, oferă o scurtă prezentare a semanticii pe care logicienii scolastici, în special în secolele 13 și 14, s-a dezvoltat într-o teorie complexă și sofisticată, numită *Teoria supozițiilor*. Acest lucru a arătat modul în care adevărul propozițiilor simple, exprimat schematic, depinde de modul în care termenii "presupun" sau *reprezintă* anumite elemente extra-lingvistice. De exemplu, în partea a II-a a lui *Summa Logicae*, William of Ockham prezintă o descriere completă a condițiilor necesare și suficiente pentru adevărul propozițiilor simple, pentru a arăta care argumente sunt valabile și care nu sunt. Astfel, "fiecare A este B" este adevărat dacă și numai dacă există ceva pentru care "A" este valabil, și nu există nimic pentru care "A" este valabil, pentru care "B" nu mai este valabil".

Logica modernă timpurie a definit semantica doar ca o relație între idei. Antoine Arnauld în *Port Royal-Logic* spune că "după ce am conceput lucrurile prin ideile noastre, comparăm aceste idei și, constatând că unele sunt împreună și altele nu, le unim sau le separăm. Aceasta se numește *afirmare* sau *negare* și, în general, *judicare*. Astfel, adevărul și falsitatea nu sunt decât acordul sau dezacordul ideilor. Acest lucru sugerează dificultăți evidente, determinând pe Locke să facă distincția între adevărul "real", atunci când ideile noastre au "existență reală", și adevăr "imaginar" sau "verbal", unde ideile precum harpii sau centaurii există doar în minte. Această concepție (psihologism) a fost dusă la extremă în secolul al XIX-lea și este în general adoptată de logicienii moderni pentru a desemna un punct scăzut în declinul logicii înainte de secolul al XX-lea.

Semantica modernă este într-un fel mai aproape de viziunea medievală, respingând astfel de condiții psihologice de adevăr. Cu toate acestea, introducerea cuantificării, necesară pentru a rezolva problema generalizării multiple, a făcut imposibilă tipul de analiză subiect-predicat care stă la baza semanticii medievale. Abordarea modernă principală este *semantica model-teoretic*, bazată pe teoria semantică a adevărului lui Alfred Tarski. Abordarea presupune că înțelesul diferitelor părți ale propozițiilor este dat de căile posibile pe care le putem da unui grup de funcții interpretative recursiv specificate de la ele la un domeniu predefinit de discurs: o interpretare a logicii predicatelor de ordinul întâi este dată de maparea de la termeni la un univers al individualilor, și o mapare de la propoziții la valorile de adevăr "adevărat" și "fals". Semantica model-teoretic este unul din conceptele fundamentale ale teoriei modelului. Semantica modernă admite, de asemenea, abordări rivale, cum ar fi semantica dovezilor teoretice care asociază semnificația propozițiilor cu rolurile pe care le pot juca în inferențe, o abordare care, în cele din urmă, derivă din opera lui Gerhard Gentzen asupra teoriei structurii și este puternic influențată de filozofia ulterioară a lui Ludwig Wittgenstein, în special aforismul său "sensul este uzul".

Inferență

Inferența nu trebuie confundată cu *implicarea*. O implicare este o sentință de forma "Dacă p atunci q" și poate fi adevărată sau falsă. Logicianul stoic Philo din Megara a fost primul care a definit condițiile de adevăr ale unei astfel de implicații: falsă numai atunci când antecedentul p este adevărat și în consecință q este fals, și în toate celelalte cazuri este adevărată. O inferență, pe de altă parte, constă din două propoziții separat afirmate de forma "p, prin urmare, q". O inferență nu este adevărată sau falsă, ci validă sau nevalidă. Cu toate acestea, există o legătură între implicație și inferență, după cum urmează: dacă implicația "dacă p atunci q" este *adevărată*, inferența "p, prin urmare, q" este *validă*. Acestui lucru i s-a dat o formulare aparent paradoxală de către Philo, care a spus că implicația "dacă este zi, este noapte" este adevărată doar pe timp de noapte, astfel încât inferența "este ziuă, prin urmare, este noapte" este valabilă pe timp de noapte, dar nu în timpul zilei.

Teoria inferenței (sau "consecințelor") a fost dezvoltată sistematic în perioada medievală de logicieni precum William of Ockham și Walter Burley. Este medievală, deși își are originea în *Subiectele* lui Aristotel și *De Syllogismis hypotheticis* a lui Boethius. De aceea mulți termeni în logică sunt latini. De exemplu, regula care autorizează trecerea de la

implicația "dacă p atunci q" plus afirmația antecedentului său p, la afirmația consecinței q, este cunoscută sub numele de *modus ponens* (sau "modul posit"). Formularea sa latină este "*Posito antecedente ponitur consequens*". Formulările latine ale multor altor reguli, cum ar fi "*ex falso quodlibet*" (nimic nu rezultă dintr-o falsitate), "*reductio ad absurdum*" (infirmarea arătând că consecința este absurdă), de asemenea apar din această perioadă.

Cu toate acestea, teoria consecințelor sau a așa-numitului "silogism ipotetic" nu a fost niciodată complet integrată în teoria "silogismului categoric". Aceasta a fost în parte din cauza rezistenței la reducerea judecății categorice "Fiecare S este P" la așa-numita judecată ipotetică "dacă orice este S, este P". Prima a fost considerată a implica "un S oarecare este P", pe când al doilea nu, până în 1911 în articolul din *Encyclopædia Britannica* despre Logică unde logicianul de la Oxford, T.H. Case a argumentat analiza modernă a propoziției universale a lui Sigwart și Brentano.

Sisteme logice

Un sistem formal este o organizare a termenilor utilizați pentru analiza deducerii. Este alcătuit dintr-un alfabet, o limbă peste alfabet pentru a construi sentințe, și o regulă pentru derivarea sentințelor. Printre proprietățile importante pe care sistemele logice le pot avea sunt:

- *Consecvența*, ceea ce înseamnă că nicio teoremă a sistemului nu contrazice alta.
- *Valabilitate*, ceea ce înseamnă că regulile de dovezi ale sistemului nu permit niciodată o inferență falsă din premise adevărate.
- *Completitudine*, ceea ce înseamnă că dacă o formulă este adevărată, ea poate fi dovedită, adică este o *teoremă* a sistemului.
- *Corectitudine*, adică dacă orice formulă este o teoremă a sistemului, este adevărată. Aceasta este inversul completitudinii. (Rețineți că într-o utilizare filosofică distinctă a termenului, un argument este corect atunci când este valabil și premisele sale sunt adevărate).
- *Expresivitate*, ceea ce înseamnă ce concepte pot fi exprimate în sistem.

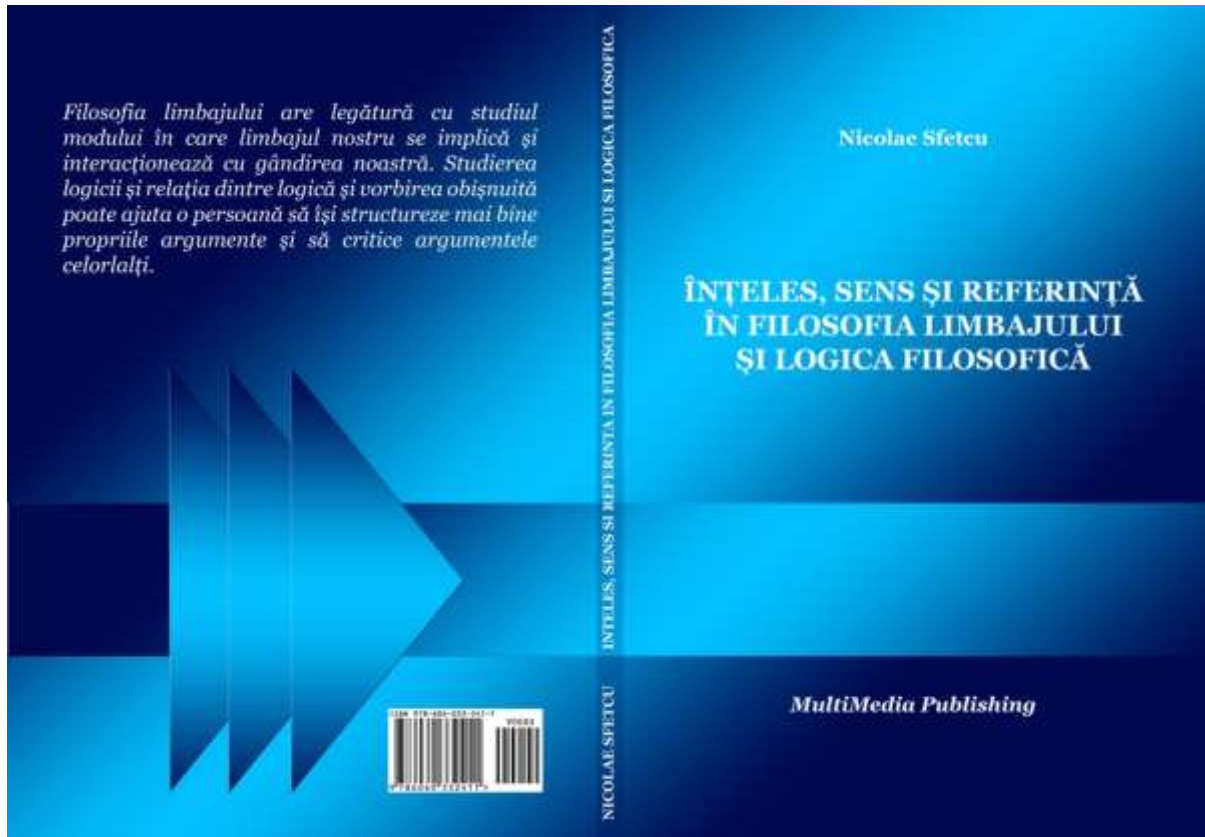
Unele sisteme logice nu au toate cele patru proprietăți. De exemplu, teoremele incompletității lui Kurt Gödel arată că sistemele formale suficient de complexe de aritmetică nu pot fi consistente și complete; totuși, logica predicatelor de ordinul întâi, care nu este extinsă de axiome specifice la sisteme formale aritmetice cu egalitate poate fi completă și consecventă.

Logică și raționalitate

Deoarece studiul argumentelor este de o importanță clară pentru motivele pentru care considerăm că lucrurile sunt adevărate, logica este de o importanță esențială pentru raționalitate. Aici avem logica definită a fi "studiul sistematic al formei argumentelor"; raționamentul din spatele argumentelor este de mai multe feluri, dar numai unele dintre aceste argumente intră sub egida logicii propriu-zise.

.....

Cartea

Filosofia limbajului are legătură cu studiul modului în care limbajul nostru se implică și interacționează cu gândirea noastră. Studiarea logicii și relația dintre logică și vorbirea obișnuită poate ajuta o persoană să își structureze mai bine propriile argumente și să critice argumentele celorlalți.

Înțelesul este modul în care pot fi considerate în mod corespunzător cuvinte, simboluri, idei și convingeri, definiția sa depinzând de teoria abordată, precum teoria corespondenței, teoria coerenței, teoria constructivistă, teoria consensului sau teoria pragmatică.

Există mai multe explicații distince despre ceea ce înseamnă un „*sens*” lingvistic, în funcție de diverse teorii (ideologice, adevăr-condiționale, de utilizare a limbajului, constructiviste, de referință, verifcaționiste, pragmatice, etc.)

Investigațiile privind modul în care limbajul interacționează cu lumea sunt numite teorii de *referință*. Sensul unei propoziții este gândul pe care îl exprimă. Un astfel de gând este abstract, universal și obiectiv. Sensurile determină referința și sunt, de asemenea, modurile de prezentare a obiectelor la care se referă expresiile. Referințele sunt obiectele din lume despre care vorbesc cuvintele.

Filosofia limbajului explorează relația dintre limbă și realitate, în special filosofia problemelor de studiu lingvistic care nu pot fi abordate de alte domenii.

Logica filozofică se ocupă de descrieri formale ale limbajului obișnuit, nespecializat („natural”).

MultiMedia Publishing <https://www.setthings.com/ro/e-books/inteles-sens-si-referinta-in-filosofia-limbajului-si-logica-filosofica/>

- Digital: EPUB (ISBN 978-606-033-262-6), Kindle (ISBN 978-606-033-261-9), PDF (ISBN 978-606-033-263-3)

- Tipărit, Format B5: ISBN 978-606-033-260-2

Data publicării:

PREVIEW:

Amazon (Print, Kindle)

Smashwords (EPUB): <https://www.smashwords.com/books/view/952299>

Google (EPUB, PDF): <https://books.google.ro/books?id=VDSnDwAAQBAJ>

eMag (Tipărit, PDF, EPUB, Kindle): <https://www.emag.ro/inteles-sens-si-referinta-in-filosofia-limbajului-si-logica-filosofica-nicolae-sfetcu-pdf-pbro175p/pd/D5LCC5BBM/>

Facebook: <https://www.facebook.com/Lumi-posibile-Teorii-cauzale-880058982337525/>

Cuprins

1. Filosofia limbajului

- 1.1 Istorie

- - Filosofia antică

- - Filosofia medievală

- - Filosofia modernă

- - Filosofia contemporană

- 1.2 Subiecte și sub-domenii majore

- - Compoziție și părți

- - Natura sensului

- - Referință

- - Minte și limba

- - - Înnăscut și învățat

- - - Limba și gândul

- - Interacțiunea socială și limba

- 1.3 Limbajul și filozofia continentală

- 1.4 Probleme în filosofia limbajului

- - Imprecizia

- - Problema universalului și a compoziției

- - Natura limbajului

- - Abordări formale versus informale

- - Traducere și interpretare
- 1.5 Nominalism
- - Istorie
- - - Filozofia greacă veche
- - - Filozofia medievală
- - - Filozofia modernă și contemporană
- - Problema universalelor
- - Tipuri
- - - Filosofie analitică și matematică
- - Critica originilor istorice ale termenului
- 2. Înțeles
- 2.1 Adevăr și înțeles
- - Teorii majore ale înțelesului
- - - Teoria corespondenței
- - - Teoria coerenței
- - - Teoria constructivistă
- - - Teoria consensului
- - - Teoria pragmatică
- - Teorii și comentarii asociate
- - - Logica și limbajul
- - - Gottlob Frege
- - - Bertrand Russell
- - - Alte teorii ale adevărului
- - - Saul Kripke
- - - Criticile teoriilor de adevăr ale înțelesului
- 2.2 Bertrand Russell, Despre denotare
- - "Fraza care denotă"
- - - Concepția lui Russell despre o frază care denotă
- - - Referința la ceva care nu există
- - - Epistemologie
- - Teoria descrierilor
- - - Descrierea matematică
- - - Ilustrare
- - - Meinong
- - Rezolvarea problemei existențialelor negative
- - - Declarații despre concepte în care obiectul nu există
- - - Ambiguitate
- - - Nume fictive
- - Critici
- 2.3 Sens și referință
- - Precursori
- - - Antistene
- - - John Stuart Mill
- 2.3.1 Sens
- - Sens și descriere
- - Traducerea Bedeutung
- - Natura sensului

- 2.3.2 Referință
- 2.4 Nume proprii
- - Problema
- 2.4.1 Teorii
- - Teoria lui Mill
- - Teoria bazată pe sensul numelor
- - Teoria descriptivă
- - Teoria cauzală a numelor
- - Teorii de referință directă
- - Filosofia continentală
- 2.5 Gottlob Frege, Despre sens și referință
- 2.6 Teorii cauzale ale referinței
- - Motivație
- - Variații
- 2.6.1 Teoria cauzală a referinței a lui Saul Kripke
- 2.6.2 Teoria cauzală a referinței a lui Gareth Evans
- 2.6.3 Teoria cauzală a referinței a lui Michael Devitt
- 2.6.4 Blockchain și arborele cauzal al referinței
- 2.6.5 Perspective
- 2.7 Saul Kripke, Numire și necesitate
- 2.7.1 Prelegerea I
- 2.7.2 Prelegerea II
- 2.7.3 Prelegerea III
- 2.7.4 Concluzii
- 2.8 Kit Fine, Relaționismul semantic
- - A. Antinomia variabilei
- - B. Abordarea tarskiană
- - C. Respingerea rolului semantic
- - D. Abordarea instanțială
- - E. Abordarea algebrică
- - F. Abordarea relațională
- - G. Semantica relațională pentru logica de primul ordin

3. Logica

- Concepte
- - Forma logică
- - Semantică
- - Inferență
- - Sisteme logice
- - Logică și raționalitate
- - Concepte rivale
- Tipuri
- - Logica silogistică
- - Logica propozițională
- - Logica predicatelor
- - Logica modală
- - Raționament informal și dialectică
- - Logica matematică

- - Logica filozofică
- - Logica computațională
- - Logica non-clasică
- Controverse
- - "Este logica empirică?"
- - Implicare: Strictă sau materială
- - Tolerarea imposibilului
- - Respingerea adevărului logic
- 3.1 Filosofia logicii
- - Adevăr
- - - Purtătorii de adevăr
- - - Adevăruri analitice, adevăr logic, valabilitate, consecință logică și implicare
- 3.2 Logica propozițională
- - Explicație
- - Istorie
- - Terminologie
- - Noțiuni de bază
- - - Închiderea sub operații
- - - Argument
- 3.3 Logica predicatelor
- - Introducere
- - Sintaxa
- - - Alfabetul
- - - - Simboluri logice
- - - - Simboluri non-logice
- - - Regulile formării
- - - - Termeni
- - - - Formule
- - - - Convenții notaționale
- - - Variabile libere și legate
- - Semantica
- - - Structuri de prim ordin
- - - Evaluarea valorilor de adevăr
- - - Valabilitate, satisfabilitate și consecință logică
- - - Algebrizare
- - - Teorii, modele și clase elementare de prim ordin
- - - Domenii goale
- 3.4 Logica modală
- - Dezvoltarea logicii modale
- - Semantica
- - - Teoria modelului
- - - Sisteme axiomatice
- - - Teoria dovezilor structurale
- - - Metode de decizie
- - Tipuri de logici modale
- - - Logica aletică
- - - Logica epistemică

- - - Logica temporală
- - - Logica deontică
- - - Logica doxastică
- - - Alte logici modale
- - Ontologia posibilității
- - Controverse
- 3.5 Declarații
- - Declarația ca o entitate abstractă
- 3.6 Dileme
- - Utilizarea dilemei în logică
- 3.7 Argumente
- - Formal și informal
- - Tipuri standard
- - - Argumente deductive
- - - Argumente inductive
- 3.8 Actualism
- - Exemplu
- - Puncte de vedere filosofice
- - Analiza indexicală a actualității
- 3.9 Lumi posibile
- - Posibilitate, necesitate și contingență
- - Semantica formală a logicii modale
- - De la logica modală la instrumentul filosofic
- - Teoria lumii posibile în studiile literare
- 3.9.1 Lumi reale, ne-reale dar posibile, și imposibile
- - Lumi posibile logic
- - Constituienții lumilor posibile
- 3.10 Saul Kripke
- - Wittgenstein
- - Adevăr
- 3.10.1 Logica modală
- - Modele canonice
- - Modele Carlson
- 3.10.2 Logica intuiționistă
- - Logica intuiționistă de ordinul întâi
- 3.10.3 Nume și Necesitate
- - "Un puzzle despre credință"

Referințe

Despre autor

- Nicolae Sfetcu
- - De același autor
- - Contact

Editura

- MultiMedia Publishing

Despre autor

Nicolae Sfetcu

Asociat și manager MultiMedia SRL și Editura MultiMedia Publishing.

Partener cu MultiMedia în mai multe proiecte de cercetare-dezvoltare la nivel național și european

Coordonator de proiect European Teleworking Development Romania (ETD)

Membru al Clubului Rotary București Atheneum

Cofondator și fost președinte al Filialei Mehedinți al Asociației Române pentru Industrie Electronica și Software Oltenia

Inițiator, cofondator și președinte al Asociației Române pentru Teleducare și Teleactivități

Membru al Internet Society

Cofondator și fost președinte al Filialei Mehedinți a Asociației Generale a Inginerilor din România

Inginer fizician - Licențiat în științe, Fizică, specialitatea Fizică nucleară. Master în Filosofie.

De același autor

Alte cărți scrise sau traduse de același autor:

- A treia lege a lui Darwin - O parodie reală a societății actuale (RO)
- Ghid Marketing pe Internet (RO)
- Bridge Bidding - Standard American Yellow Card (EN)
- Teleducare (Telework) (RO)
- Harta politică - Dicționar explicativ (RO)
- Beginner's Guide for Cybercrime Investigators (EN)
- How to... Marketing for Small Business (EN)
- London: Business, Travel, Culture (EN)
- Fizica simplificată (RO)
- Ghid jocuri de noroc - Casino, Poker, Pariuri (RO)
- Ghid Rotary International - Cluburi Rotary (RO)
- Proiectarea, dezvoltarea și întreținerea siturilor web (RO)
- Facebook pentru afaceri și utilizatori (RO)
- Întreținerea și repararea calculatoarelor (RO)
- Corupție - Globalizare - Neocolonialism (RO)

- Traducere și traducători (RO)
- Small Business Management for Online Business - Web Development, Internet Marketing, Social Networks (EN)
- Sănătate, frumusețe, metode de slăbire (RO)
- Ghidul autorului de cărți electronice (RO)
- Editing and Publishing e-Books (EN)
- Pseudoștiință? Dincolo de noi... (RO)
- European Union Flags - Children's Coloring Book (EN)
- Totul despre cafea - Cultivare, preparare, rețete, aspecte culturale (RO)
- Easter Celebration (EN)
- Steagurile Uniunii Europene - Carte de colorat pentru copii (RO)
- Paști (Paște) - Cea mai importantă sărbătoare creștină (RO)
- Moartea - Aspecte psihologice, științifice, religioase, culturale și filozofice (RO)
- Promovarea afacerilor prin campanii de marketing online (RO)
- How to Translate - English Translation Guide in European Union (EN)
- ABC Petits Contes (Short Stories) (FR-EN), par Jules Lemaître
- Short WordPress Guide for Beginners (EN)
- ABC Short Stories - Children Book (EN), by Jules Lemaître
- Procesul (RO), de Franz Kafka
- Fables et légendes du Japon (Fables and Legends from Japan) (FR-EN), par Claudius Ferrand
- Ghid WordPress pentru începători (RO)
- Fables and Legends from Japan (EN), by Claudius Ferrand
- Ghid Facebook pentru utilizatori (RO)
- Arsène Lupin, gentleman-cambrioleur (Arsene Lupin, The Gentleman Burglar) (FR-EN), par Maurice Leblanc
- How to SELL (eCommerce) - Marketing and Internet Marketing Strategies (EN)
- Arsène Lupin, The Gentleman Burglar (EN), by Maurice Leblanc
- Bucharest Tourist Guide (Ghid turistic București) (EN-RO)
- Ghid turistic București (RO)
- Ghid WordPress pentru dezvoltatori (RO)
- French Riviera Tourist Guide (Guide touristique Côte d'Azur) (EN-FR)
- Guide touristique Côte d'Azur (FR)
- Ghid pagini Facebook - Campanii de promovare pe Facebook (RO)
- Management, analize, planuri și strategii de afaceri (RO)
- Guide marketing Internet pour les débutants (FR)
- Gambling games - Casino games (EN)
- Death - Cultural, philosophical and religious aspects (EN)
- Indian Fairy Tales (Contes de fées indiens) (EN-FR), by Joseph Jacobs
- Contes de fées indiens (FR), par Joseph Jacobs
- Istoria timpurie a cafelei (RO)
- Londres: Affaires, Voyager, Culture (London: Business, Travel, Culture) (FR-EN)
- Cunoaștere și Informații (RO)
- Poker Games Guide - Texas Hold 'em Poker (EN)
- Gaming Guide - Gambling in Europe (EN)
- Crăciunul - Obiceiuri și tradiții (RO)
- Christmas Holidays (EN)

- Introducere în Astrologie (RO)
- Psihologia multîmilor (RO), de Gustave Le Bon
- Anthologie des meilleurs petits contes français (Anthology of the Best French Short Stories) (FR-EN)
- Anthology of the Best French Short Stories (EN)
- Povestea a trei generații de fermieri (RO)
- Web 2.0 / Social Media / Social Networks (EN)
- The Book of Nature Myths (Le livre des mythes de la nature) (EN-FR), by Florence Holbrook
- Le livre des mythes de la nature (FR), par Florence Holbrook
- Misterul Stelelor Aurii - O aventură în Uniunea Europeană (RO)
- Anthologie des meilleures petits contes françaises pour enfants (Anthology of the Best French Short Stories for Children) (FR-EN)
- Anthology of the Best French Short Stories for Children (EN)
- O nouă viață (RO)
- A New Life (EN)
- The Mystery of the Golden Stars - An adventure in the European Union (Misterul stelelor aurii - O aventură în Uniunea Europeană) (EN-RO)
- ABC Petits Contes (Scurte povestiri) (FR-RO), par Jules Lemaître
- The Mystery of the Golden Stars (Le mystère des étoiles d'or) - An adventure in the European Union (Une aventure dans l'Union européenne) (EN-FR)
- ABC Scurte povestiri - Carte pentru copii (RO), de Jules Lemaitre
- Le mystère des étoiles d'or - Une aventure dans l'Union européenne (FR)
- Poezii din Titan Parc (RO)
- Une nouvelle vie (FR)
- Povestiri albastre (RO)
- Candide - The best of all possible worlds (EN), by Voltaire
- Șah - Ghid pentru începători (RO)
- Le papier peint jaune (FR), par Charlotte Perkins Gilman
- Blue Stories (EN)
- Bridge - Sisteme și convenții de licitație (RO)
- Retold Fairy Tales (Povești repovestite) (EN-RO), by Hans Christian Andersen
- Povești repovestite (RO), de Hans Christian Andersen
- Legea gravitației universale a lui Newton (RO)
- Eugenia - Trecut, Prezent, Viitor (RO)
- Teoria specială a relativității (RO)
- Călătorii în timp (RO)
- Teoria generală a relativității (RO)
- Contes bleus (FR)
- Sunetul fizicii - Acustica fenomenologică (RO)
- Teoria relativității - Relativitatea specială și relativitatea generală (RO), de Albert Einstein
- Fizica atomică și nucleară fenomenologică (RO)
- Louvre Museum - Paintings (EN)
- Materia: Solide, Lichide, Gaze, Plasma - Fenomenologie (RO)
- Căldura - Termodinamica fenomenologică (RO)
- Lumina - Optica fenomenologică (RO)

- Poems from Titan Park (EN)
- Mecanica fenomenologică (RO)
- Solaris (Andrei Tarkovsky): Umanitatea dezumanizată (RO)
- De la Big Bang la singularități și găuri negre (RO)
- Schimbări climatice - Încălzirea globală (RO)
- Electricitate și magnetism - Electromagnetism fenomenologic (RO)
- Știința - Filosofia științei (RO)
- La Platanie - Une aventure dans le monde à deux dimensions (FR)
- Climate Change - Global Warming (EN)
- Poèmes du Parc Titan (FR)
- Mecanica cuantică fenomenologică (RO)
- Isaac Newton despre acțiunea la distanță în gravitație - Cu sau fără Dumnezeu? (RO)
- The singularities as ontological limits of the general relativity (EN)
- Distincția dintre falsificare și respingere în problema demarcației la Karl Popper (RO)
- Buclele cauzale în călătoria în timp (RO)
- Epistemologia serviciilor de informații (RO)
- Evoluția și etica eugeniei (RO)
- Filosofia tehnologiei blockchain - Ontologii (RO)
- Imre Lakatos: Euristica și toleranța metodologică (RO)
- Controversa dintre Isaac Newton și Robert Hooke despre prioritatea în legea gravitației (RO)
- Singularitățile ca limite ontologice ale relativității generale (RO)
- Filmul Solaris, regia Andrei Tarkovsky – Aspecte psihologice și filosofice (RO)
- Tehnologia Blockchain - Bitcoin
- Fizica fenomenologică - Compendiu - Volumul 1 + 2
- Causal Loops in Time Travel
- Chinese Fables and Folk Stories (Fables et histoires populaire chinoises) - Mary Hayes Davis, Chow-Leung
- Isaac Newton on the action at a distance in gravity: With or without God?
- Isaac Newton vs Robert Hooke sur la loi de la gravitation universelle
- Epistemology of Intelligence Agencies
- The distinction between falsification and refutation in the demarcation problem of Karl Popper
- Isaac Newton vs. Robert Hooke on the law of universal gravitation
- Evolution and Ethics of Eugenics
- Solaris, directed by Andrei Tarkovsky - Psychological and philosophical aspects
- La philosophie de la technologie blockchain - Ontologies
- Philosophy of Blockchain Technology - Ontologies
- Isaac Newton sur l'action à distance en gravitation : Avec ou sans Dieu ?
- La reconstruction rationnelle de la science par le biais des programmes de recherche
- Imre Lakatos: L'heuristique et la tolérance méthodologique
- Épistémologie des services de renseignement
- Boucles causales dans le voyage dans le temps

- Le film Solaris, réalisé par Andrei Tarkovski - Aspects psychologiques et philosophiques
- Les singularités comme limites ontologiques de la relativité générale
- Ontologiile evenimentelor ca particulare irepetabile
- Etica Big Data în cercetare
- Teorii cauzale ale referinței pentru nume proprii
- La distinction entre falsification et rejet dans le problème de la démarcation de Karl Popper
- Epistemologia gravitației experimentale – Raționalitatea științifică
- The Adventures of a Red Ant, by Henri de la Blanchère
- Big Data (RO)
- Tapetul galben (RO)
- Evolution et éthique de l'eugénisme (FR)
- Imre Lakatos: Methodological Tolerance and Heuristic (EN)
- Gravitația (RO)
- Filosofia contează - Prezentări și recenzii (RO)
- Les aventures d'une fourmi rouge (The adventures of a red ant) (FR-EN)
- Înțeles, sens și referință în filosofia limbajului și logica filosofică (RO)

Contact

Email: nicolae@sfetcu.com

Skype: nic01ae

Facebook/Messenger: <https://www.facebook.com/nicolae.sfetcu>

Twitter: <http://twitter.com/nicolae>

LinkedIn: <http://www.linkedin.com/in/nicolaesfetcu>

YouTube: <https://www.youtube.com/c/NicolaeSfetcu>

Editura

MultiMedia Publishing

*web design, comerț electronic, alte aplicații web * internet marketing, seo, publicitate online, branding * localizare software, traduceri engleză și franceză * articole, tehnoredactare computerizată, secretariat * prezentare powerpoint, word, pdf, editare imagini, audio, video * conversie, editare și publicare cărți tipărite și electronice, isbn*

Tel./ WhatsApp: 0040 745 526 896

Email: office@multimedia.com.ro

MultiMedia: <http://www.multimedia.com.ro/>

Online Media: <https://www.setthings.com/>

Facebook: <https://www.facebook.com/multimedia.srl/>

Twitter: <http://twitter.com/multimedia>

LinkedIn: <https://www.linkedin.com/company/multimedia-srl/>